

A Pécsi Ítéltábla dr. Léhmann György ügyvéd (fél címe 3) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Kelemenné dr. Kardos Edit ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2012. október hó 25. napján kelt, 15.P.20627/2012/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, míg a perköltségre vonatkozó részében részben megváltoztatja, és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására 90.000 (kilencvenezer) forint feljegyzett elsőfokú eljárási részilletéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint + ÁFA másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket - az ott írt időben és módon

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felperes, mint adós „ingatlanfedezet mellett deviza alapon nyújtott hitelekhez” megnevezésű, 00000-XX0-000 azonosító számú kölcsönszerződést kötött az alperes hitelező pénzüintézzel, melynek során 20.394,29 összegű svájci frank devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújtott részére a pénzüintézet 180 hónap futamidőre. A

kölcsönt az adós részére forint devizanemben folyósította 3.000.000 forint összegben, és azt az adós forintban volt köteles visszafizetni.

A kölcsönszerződés I.3. pontja tartalmazta a kölcsön kondícióit, a devizaátváltás árfolyamát, a kölcsön lejáratát, futamidejét, a törlesztés kezdő időpontját. A kölcsön kamatlába évi 6% volt azzal, hogy 2% kamatfelárat tartalmaz. A szerződés I.4. pontja részletezte az induló teljes hiteldíjat, az alperes a kölcsönszerződés megkötésének napján hatályos hirdetmény alapján változó mértékű ügyleti kamatot számított fel a kölcsön összege után. Az ügyleti kamat két részből állt: a prime rate-ből és a kamatfelárból. A prime rate mértéke 4% volt, változása függött a 3 havi CHF LIBOR, mint referencia kamatláb változásától, és függött a mindenkorin pénzügyi viszonyoktól, mely változás mérlegelése mellett a takarékszövetkezet jogosult volt a prime rate kamatmértékét változtatni.

A szerződés kamatról és költségekről rendelkező III. számú fejezetének III.1. pontja szerint a referencia kamatláb mértéke naptári negyedévente változó volt, megállapításának alapja a naptári negyedév utolsó napját megelőző második takarékszövetkezeti munkanapon jegyzett, a Reuters CHF LIBOR oldalán megjelenő 3 havi CHF LIBOR, mint irányadó kamatláb. A takarékszövetkezet jogosult volt az ott meghatározott időpontban érvényes 3 havi CHF LIBOR, mint referencia kamatláb figyelembevételével a Prime Rate kamatot megváltoztatni, változtatás esetén rögzíteni a kölcsön új periódusra érvényes kamatát, melyről a takarékszövetkezet az adóst hirdetmény útján volt köteles értesíteni. A III.2. pont rendelkezett a kamatperiódus időtartamáról, amely a naptári negyedév első napjától a naptári negyedév utolsó napjáig tartott. A III.3. pont rögzítette, hogy a kamat megfizetése a törlesztőrészekkel együtt esedékes.

A kölcsönszerződés III.4. pontja a következőket tartalmazta: „Amennyiben a kamatmeghatározáshoz szükséges referencia kamatláb már nem kerül közzétételre, jelenlegihez gazdaságilag legközelebb állónak minősülő kamatláb kerül a takarékszövetkezet által kiválasztásra, amelyről a takarékszövetkezet az adóst haladéktalanul tájékoztatja. Amennyiben törvényi vagy hatósági intézkedések, vagy egyéb események folytán a kiválasztott referencia kamatláb alkalmazása a tényleges pénz- és tőkepiaci követelményektől eltérő kamatláb-meghatározást eredményez, a takarékszövetkezet tárgyalásokat kezdeményez az adóssal a célból, hogy az eredeti szándékoknak (kamatláb hozzáigazítása a pénz- és tőkepiaci viszonyokhoz) megfelelő megoldás szülessen. Amennyiben erre vonatkozó egyezség 30 napon belül nem jön létre, a takarékszövetkezet jogosult a hitelviszonyt 30 napos felmondási idővel felmondani.”

A kölcsönszerződés III.5. pontja rögzítette, hogy „amennyiben a szerződésben meghatározott kamat, illetőleg a jelen szerződés I. pontjában megjelölt bármely egyéb költség mértéke a takarékszövetkezet megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzügyi piacon kialakult kamatát, illetve egyéb költségét, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés esetére a takarékszövetkezet fenntartja a jogot a kölcsön összege után

számított kamat, illetve egyéb költség mértékének módosítására. A módosításról, illetve a módosítás érvénybelépésének időpontjáról a takarékszövetkezet az adóst a változás érvénybelépése előtt 15 nappal hirdetmény útján értesíti."

A felperes keresetében a felek között 2008. szeptember 4-én megkötött kölcsönszerződés III.4. pontja szerinti feltétel:

„Amennyiben a törvényi, vagy hatósági intézkedések, vagy egyéb események folytán a kiválasztott referencia kamatláb alkalmazása, a tényleges pénz- és tőkepiaci követelményektől eltérő kamatláb- meghatározást eredményez, a takarékszövetkezet tárgyalásokat kezdeményez az adóssal a célból, hogy az eredeti szándékoknak (kamatláb hozzáigazítása, a pénz- és tőkepiaci viszonyokhoz) megfelelő megoldás szülessen. Amennyiben erre vonatkozó egyezség 30 napon belül nem jön létre a takarékszövetkezet jogosult a hitel jogviszonyt 30 napos felmondási idővel felmondani.",

valamint a III.5. pontban foglalt szerződési kikötés, miszerint

„Amennyiben a szerződésben meghatározott kamat, illetve a jelen szerződés I. pontjában megjelölt bármely egyéb költség mértéke a takarékszövetkezet megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacra kialakult kamatát, illetve egyéb költségét, valamint az ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági jegybanki intézkedés esetére a takarékszövetkezet fenntartja a jogot a kölcsönösszege után számított kamat, illetve egyéb költség mértékének módosítására."

szerződési feltételeinek semmisségén alapuló érvénytelensége megállapítását kérte; ennek jogkövetkezményeként azt, hogy a szerződés megkötésétől kezdődően ezen feltételek nem jelentenek kötelezettséget az adósra nézve a Ptk. 209. és 209/A. §-ai, valamint a 2/2011. PK vélemény rendelkezései szerint.

A felperes megállapítási keresetét azért terjesztette elő, mert az alperes a szerződés megkötését követően negyedévente egyoldalúan folyamatosan emelte a törlesztő részleteket indokolás nélkül.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte, mivel álláspontja szerint a felperes által megjelölt fiók perbeli jogképességgel nem rendelkezik.

Érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a kifogásolt szerződési feltételek megfelelnek a Hpt. szerződéskötéskor hatályban volt 210.§-ának (3) bekezdésében írtaknak. Hangsúlyozta továbbá, hogy a Hpt.76. és 87.§-ában írtak szerint a pénzintézetnek magának is meg kell felelni a szigorú jogszabályi előírásoknak, a hitelintézetek tőkemegfeleléséről és kockázati céltartalék képzéséről szóló rendelkezéseknek. Figyelemmel kell lennie a betétesek érdekeire, hiszen a betétesek pénzét helyezi ki, továbbá rövid lejáratú forrásokból szerzi be a pénzpiacról hosszú lejáratú hiteleit. A pénzügyi intézménytől független, objektív drágulást pedig a bank kénytelen az ügyfelekre áthárítani.

Konkrétan a szerződés III.4. pontját akként értelmezte, hogy olyan referencia kamatlábban kell megállapodni, amely mellett az adós a tárgyalások időpontjában más banknál vehetne fel hitelt. A szerződés III.5. pontja álláspontja azért nem tisztességtelen, mert objektív körülményekhez igazítja a szerződés módosítását, amely körülmények a pénzügyi intézmény által nem befolyásolhatók.

Hivatkozott arra is, hogy a szerződés támadott III.4. és III.5. pontját nem alkalmazta a felperessel szemben. A kamatváltoztatás jogával a szerződés III.1. és III.2. pontja alapján élt, mivel forrásköltségei a világgazdasági válsággal összefüggésben jelentősen emelkedtek.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben adott helyt, amikor ítéletében megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés III.4. pontjának azon rendelkezése, miszerint „amennyiben erre vonatkozó egyezség 30 napon belül nem jön létre, a pénzügyintézet jogosult a hitel jogviszonyt 30 napos felmondási idővel felmondani”, illetve III.5. pontjának azon rendelkezése, miszerint

„amennyiben a szerződésben meghatározott kamat, illetve a jelen szerződés I. pontjában megjelölt bármely egyéb költség mértéke a takarékszövetkezet megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacra kialakult kamatát, illetve egyéb költségét”

érvénytelen, a peres felek közötti kölcsön jogviszonyban nem alkalmazható.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A per költségről úgy rendelkezett, hogy a perrel felmerült költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a feljegyzett illeték felét, 90.000 forintot fizessen meg a Magyar Állam javára, külön felhívásra. A felperest pedig mentesítette az illeték másik felének megfizetése alól.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a pert megszüntetni nem kellett, mivel az állandó bírói gyakorlat szerint, ha a keresetet szervezeti egység ellen terjesztette elő a felperes, azt úgy kell tekinteni, hogy a jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetet perli.

A Pp.123.§-ának a megállapítási keresetre vonatkozó feltételeit vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a jogvédelmi érdekét a hatályos kölcsönszerződéssel igazolta. Ebben a körben annak sem volt jelentősége, hogy az alperes a támadott szerződési rendelkezéseket még nem alkalmazta, elegendőnek tartotta az alkalmazás lehetőségének fennálltát.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2/2010.(VI.28.) PK. véleményének 5. pont a) pontja értelmében a kereseti kérelemhez kötöttség az érvénytelenségi perekben nem érvényesül maradéktalanul, mert az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében a fél kérelmének tartalma a bíróságot nem köti, csak olyan jogkövetkezményt nem alkalmazhat a bíróság, amely ellen valamennyi fél tiltakozik. A 6. a) pont alapján a fél által felhozott semmisségi okok sorrendje sem köti a bíróságot. Először a szerződés létrejöttével vagy létre nem jöttével kell foglalkoznia, azt követően vizsgálhatja az érvénytelenségi ok fennálltát.

Leszögezte az elsőfokú bíróság azt is, hogy a Pp.215.§-ában írt kérelemhez kötöttség korlátait az 1/2005.(VI.15.) PK vélemény ugyan tágítja, azonban amennyiben a fél a megkötött szerződés egyes pontosan megjelölt szerződési rendelkezései vonatkozásában kéri az érvénytelenség megállapítását, vagyis kereseti kérelme részleges érvénytelenség megállapítására irányul, úgy a

semmisség észlelésének kötelezettsége nem terjed ki arra, hogy a bíróság a fél által a kereseti kérelmében nem támadott szerződési rendelkezéseket is vizsgálja.

Megállapította az elsőfokú bíróság a 2/2011.(XII.12.) PK vélemény 1. pontjára figyelemmel, hogy a perbeli szerződés fogyasztói szerződésnek minősül, mivel az egyoldalúan előre meghatározott szerződési feltételeket a felek egyedileg nem tárgyalták meg.

Rögzítette az elsőfokú ítélet, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (Hpt.) szerződéskötéskor hatályban volt 210.§-ának (3) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt egyértelműen lehetővé teszi. A Hpt.213.§-ának (1) bekezdés d) pontja alapján pedig a fogyasztási kölcsönszerződésnek kötelező érvényességi kellékként tartalmaznia kellett azon feltételeket, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást.

A szerződésmódosítási hatalmasság lényegét úgy fogalmazta meg: cél, hogy a hosszútávra kötött szerződés esetében a szolgáltatás és annak ellenértéke között a szerződés megkötésekor kialakult értékegyensúly fennmaradjon, mert csak így biztosítható a felelős és prudens banki működés, illetve így kerülheti el a fogyasztó azt a hátrány, hogy a pénzintézet valamennyi jövőbeni lehetséges kockázatot már előre beárassa a szerződéskötéskor.

Az elsőfokú bíróság alkalmazta a Ptk. szerződéskötéskor hatályban volt 209.§-ának (1) és (2) bekezdését, illetőleg 209/A.§-ának (1) és (2) bekezdését is: azaz tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával a szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennállott minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel, vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

Az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen szerződést, tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja. Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

Vizsgálta továbbá az elsőfokú bíróság az 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 5. cikkét, miszerint olyan szerződések esetében, amelyekben a fogyasztónak ajánlott valamennyi feltétel, vagy a feltételek némelyike írásban szerepel, ezeknek a feltételeknek világosnak és érthetőnek kell lenniük.

A fenti szempontok és követelmények fényében a felperes által konkrétan támadott III.4. pontnak azon rendelkezését találta az elsőfokú bíróság kétségesnek, hogy mit jelent a „kiválasztott” referencia kamatláb, illetve az „eredeti szándékoknak megfelelő” megfogalmazást túlságosan általánosnak ítélte.

A felperes által kifogásolt másik szerződési rendelkezés, a III.5. pontban írt a „takarékszövetkezet megítélése szerint nem tükrözi reálisan a hasonló kondíciójú hitelek pénzpiacra kialakult kamatát, illetve egyéb költségét” megfogalmazás véleménye szerint nem egyértelmű, nem világos, és a felek egyenjogúságát torzíja a pénzintézet javára.

E két körben állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által sérelmezett szerződési rendelkezések - a szerződés teljes feltételrendszerének mérlegelése alapján - a jóhiszeműség és tisztesség követelményének sérelmével, egyoldalúan és indokolatlanul, a fogyasztó hátrányára bontották meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát.

A szerződés III.4. pontjában írt korábbi fordulatot, miszerint tárgyalásokat kell kezdeményezni a feleknek, önmagában nem tartotta tisztességtelennek. A III.5. pontban írt az „ügylet nyereségességét érintő esetleges hatósági, jegybanki intézkedés”-t szintén nem találta tisztességtelennek, mivel a pénzintézetnek a betéteseinek érdekében biztonságosan kell működnie, a nyereség így nem csupán öncél, hanem a prudens működés fontos eleme.

A fent kifejtettek szerint- a Ptk.239.§-ának (2) bekezdésének alkalmazásával - kimondta az elsőfokú ítélet, hogy az érvénytelen kikötések a felek jogviszonyában nem alkalmazhatók, azokhoz joghatás nem fűződik.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, és az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, továbbá a perbeli kölcsönszerződés teljes hivatalbóli felülvizsgálatának elmulasztását sérelmezte. Ezért az összes rendelkezést kérte megvizsgálni a másodfokú bíróság által semmiségi szempontból.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 2/2012.(XII.10.) számú véleménye 6. pontjára, miszerint tisztességtelen az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó olyan kikötés, amely a fogyasztóval szerződő pénzügyi intézmény számára - a fogyasztó hátrányára - indokolatlan és egyoldalú előnyt nyújt. Az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó kikötés különösen akkor tisztességtelen - feltéve, hogy nem ütközik jogszabályba - ha: f) az egyoldalú szerződésmódosítás esetére, mivel az a fogyasztó kötelezettségeire kihat, biztosítani szükséges a felmondás jogát. Ezt előírhatja maga a jogszabály is, ennek hiányában az általános szerződési feltételek között indokolt rendezni: a módosítást hogyan kell a fogyasztó tudomására hozni, és mennyi idő áll a fogyasztó rendelkezésére ahhoz, hogy felmondási jogával éljen. E szerződési rendelkezések tisztességessége is vizsgálat tárgyát képezheti. Önmagában a felmondás jogának kikötése ugyanakkor nem teszi az egyoldalú szerződésmódosítást tisztességessé. A felmondási jog gyakorlásával együtt járó jogkövetkezmények - az egyösszegű

visszafizetési kötelezettség, a hitelkiváltás magas tranzakciós költsége - miatt ugyanis az a fogyasztó számára gyakran nem jelent reális alternatívát a szerződésmódosítással szemben.

Hivatkozott továbbá a 2/2012. PK vélemény 9.a) pontjára: a bíróságnak a per tárgyává tett általános szerződési feltétel érvénytelenségét hivatalból kell észlelnie, ha az érvénytelenség a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható. A Ptk.209/A.§-ának (2) bekezdése szerint a fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen szerződés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni. A szerződés semmisségét a bíróság az előtte folyó eljárásban hivatalból észleli (2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4. pont), így a fogyasztói kölcsönszerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló feltétel tisztességtelen voltát is hivatalból kell észlelnie, ha az a fogyasztó érdekében áll, de csak a kereseti kérelem keretei között. Olyan szerződési kikötés hivatalból vizsgálat tárgyát nem képezheti, melynek érvénytelensége az adott jogvita elbírálását nem érinti.

Kifogásolta a felperes fellebbezésében: az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a körülményt, hogy az általános szerződési feltételeket az adós a szerződés aláírása előtt megismerhette-e. A Ptk.205/B.§-a szerint ugyanis az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten, vagy ráutaló magatartással elfogadta. Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen, vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél - a külön figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta. Állította a felperes, hogy az általános szerződési feltételeket az adós nem ismerte, nem is írta alá, így az nem válhatott a szerződés részévé.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint a Pp.247.§-ának (1) bekezdésébe ütköző, meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül a felperes azon hivatkozása, hogy az összes szerződési feltételt vizsgálja meg a másodfokú bíróság semmisségi szempontból.

E kérelme a Pp.215.§-ában írt kereseti kérelemhez kötöttség követelményével sem egyeztethető össze.

Továbbá a Pp.123.§-ában foglalt feltételek teljesítése nélkül kéri a felperes - konkrét rendelkezés megjelölése nélkül - a szerződés feltételeinek vizsgálatát hivatalból.

Felhívta a figyelmet, hogy a felperes ez idáig nem támadta az általános szerződési feltételeket. Hivatkozott azonban arra, hogy a felperes aláírta a kockázatfeltáró nyilatkozatot, amely az elsőfokú eljárás során csatolásra is került. Ennek alapján tisztában kellett lennie a vállalt kockázattal, és aláírásával elismerte, hogy az üzletszabályzatot megismerte.

Kifejtette továbbá az alperes, hogy a felperes éppen azért vállalta az árfolyamváltozásból eredő kockázatot, mert a szerződés megkötésekor a svájci frank alapú hitelek kamata alacsonyabb volt, mint a forinthiteleké. Az egyoldalú szerződésmódosítás oka az volt, hogy a felek változó mértékű ügyleti kamatban állapodtak meg, amely a pénzpiaci viszonyoktól, másrészt a forint árfolyamától függött, a forint árfolyama pedig jelentősen romlott a svájci frankéhoz képest.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból okszerű és helyes következtetést vont le, jogi indokolása is mindenben helytálló. Ezért a másodfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet - figyelemmel a Pp.254.§-ának (3) bekezdésére is - helyes indokainál fogva.

Annak rögzítése mellett, hogy a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma 2/2012. számú véleményét 2012. december 10. napján hozta meg, azaz az elsőfokú ítélet 2012. október 25-i megszületését követően, így az elsőfokú bíróság azt felhívni nem tudta, kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a felperes által sérelmesnek tartott, a 2/2012. PK vélemény 9. a) pontjában írt kötelezettségét az elsőfokú bíróság nem mulasztotta el, mivel a felperes keresetében az általános szerződési feltételeket nem támadta, azok érvénytelenségét nem állította. Helyes az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítása, hogy a kereseti kérelem behatárolta az elsőfokú bíróság vizsgálatának tárgyát.

Maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet azon okfejtésével, miszerint a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 1/2005.(VI.15.) számú véleményében kiejtettek a Pp.215.§-ában írt kereseti kérelemhez kötöttség szigorú korlátait tágítják ugyan, de nem vezethetnek annak teljes lerontására. A szerződés részleges érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset esetén a bíróságnak nem feladata a fél kereseti kérelmében nem támadott szerződési rendelkezéseket is vizsgálni. A per uraként a felperes dönt abban a kérdésben, hogy mely szerződési feltételek kapcsán igényel jogvédelmet.

A felperes pedig kereseti kérelmében kifejezetten és egyértelműen a 2008. szeptember 4. napján megkötött kölcsönszerződés III.4. és III.5. pontja érvénytelenségének megállapítását kérte (Pécsi Törvényszék 15.P.20.627/2012/1. alatti keresetlevél 6. oldala). Ezt követően a 2012. október 25. napján megtartott tárgyaláson a felperes meghatalmazott hozzátartozója - az eljáró bíró tájékoztatása és figyelmeztetése után is - úgy nyilatkozott, hogy a felperes nem kíván a felperesi képviselő által írásban megfogalmazott kereseti kérelmén változtatni, nem kívánja azt kiegészíteni (7. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

Egyetértett a másodfokú bíróság az alperes fellebbezési ellenkérelmében írtakkal, miszerint az általános szerződési feltételek, illetve a teljes kölcsönszerződés összes pontjának hivatalbóli semmisségi vizsgálatára irányuló kérelem a Pp.247.§-ában írt keresetváltoztatási tilalomba ütközik.

Mindezek okán a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében írtak érdemi vizsgálatát mellőzte.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor az illetékfeljegyzési jogban részesült felperest a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 15.§-ának (1) bekezdése alkalmazásával mentesítette a fennmaradó feljegyzett 90.000 forint eljárási részilleték megfizetése alól. A perköltségről ugyanis a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett, míg a Kmr.15.§-ának (1) bekezdése csak a Pp.81.§-ának (2) bekezdésével együtt alkalmazható. A jelen esetben a Kmr.15.§-ának (1) bekezdésében írt mentesítés szóba sem kerülhet, hiszen a per tárgya nem marasztalás volt, a marasztalás összege nem bírói mérlegeléstől vagy méltányosságtól függött.

Mivel a másodfokú bíróságnak a Pp.253.§-ának (3) bekezdése alapján hivatalból - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - kell határoznia a le nem rótt illeték megfizetéséről, ezért a perköltségre vonatkozó részében részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és a feljegyzett illeték fele összegének, 90.000 forintnak a megfizetésére kötelezte a felperest külön felhívásra - a Pp.81.§-ának (1) bekezdésére, az Itv.74.§-ának (3) bekezdésére és a Kmr.13.§-ának (2) bekezdésére tekintettel.

A felperes sikertelenül fellebbezett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján ő köteles viselni a perköltséget. Az alperes jogi képviselőjének munkadíját a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján 75.000 forint + ÁFA összegben határozta meg. Köteles továbbá megfizetni a Magyar Állam javára az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett 240.000 forint illetéket az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.13.§-ának (2) bekezdése szerint.

A másodfokú bíróság az ítéletet tárgyaláson kívül hozta meg a Pp.256./A.§-ának (4) bekezdése alapján.

P é c s, 2013. július 4.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró